УЧАСТНИКИ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ

Нашы юбіляры Гом. праўда, 1984, 20 кастрычніка

ДОБЛЕСНЫ КАМАНДАРМ

Сёння віднаму савецкаму военачальніку, Маршалу авіяцыі, прафесару, ганаровому грамадзяніну горада Гомеля Сяргею Ігнатавічу Рудэнку спаўняецца 80 гадоў. За яго плячамі — вялікае, цікавае, мужнае жыццё. Для нас, гамяльчан, гэты палымяны патрыёт Радзімы — асабліва блізкі чалавек, з імем якога звязана вызваленне нашага горада і вобласці ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у дні Вялікай Айчыннай вайны.

Біяграфія С. І. Рудэнкі — гэта «звычайная біяграфія ў незвычайны час». Нарадзіўся ён 20 кастрычніка 1904 года ў гарадскім пасёлку Корап Чарнігаўскай вобласці ў сям'і шаўца-саматужніка. Першыя яго працоўныя крокі — вучань шаўца. А з 1923 года лёс звязаў Сяргея з Чырвонай Арміяй. Па пуцёўцы камсамола ён паступіў у Качынскае лётнае вучылішча, якое закончыў у 1927 годзе, стаў ваенным пілотам. Але на гэтым вучоба яго не закончылася. Працавіты і дапытлівы юнак імкнуўся авалодаць вяршынямі выбранай ім прафесіі: закончыў камандны і аператыўны факультэты Ваенна-паветранай акадэміі імя Жукоўскага (1932 і 1936 гг.). З першага і да апошняга дня барацьбы з нямецка-фашысцкімі захопнікамі С. І. Рудэнка — на Заходнім, Калінінскім, Бранскім, Волхаўскім, Данскім, Сталінградскім, Цэнтральным, Беларускім, 1-м Беларускім франтах.

У бітве пад Масквой С. І. Рудэнка камандаваў авіяцыйнай дывізіяй, якая паспяхова выканала баявыя заданні, і Сяргею Ігнатавічу было прысвоена званне генерал-маёра авіяцыі.

З 1942 года ён — камандуючы 16-й Паветранай арміяй. На гэтым пасту асабліва ярка праявіўся яго палкаводчы талент. Лётчыкі ўзначальваемай ім арміі герaічна змагаліся пад Сталінградам і на Курскай дузе, у Беларусі, актыўна ўдзельнічалі ў Вісла-Одэрскай і Берлінскай баявых аперацыях. У саставе войск Беларускага фронту яны ўнеслі вялікі ўклад у вызваленне Гомеля і вобласці ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. І ўдзячныя нашы землякі назвалі С. І. Рудэнку ганаровым грамадзянінам горада Гомеля.

За ўзорнае выкананне баявых заданняў і праяўленыя пры гэтым мужнасць і адвагу 200-м лётчыкам і іншым авіятарам гэтай арміі было прысвоена званне Героя Савецкага Саюза. Такога ж гонару ў жніўні 1944 года быў удастоены і сам камандарм.

Пасля вайны С. І. Рудэнка займаў адказныя камандныя пасады: быў начальнікам Галоўнага штаба ВПС, намеснікам Галоўнакамандуючага ВПС, першым намеснікам Галоўнакамандуючага ВПС, начальнікам Ваенна-Паветранай Акадэміі імя Ю. А. Гагарына. У 1955 годзе яму было прысвоена званне Маршала авіяцыі.

З 1973 года Сяргей Ігнатавіч Рудэнка — адказны работнік Міністэрства абароны СССР. На XXII з'ездзе КПСС ён быў выбран кандыдатам у члены ЦК КПСС. З'яўляўся дэпутатам Вярхоўнага Савета СССР і Вярхоўнага Савета РСФСР.

С. І. Рудэнка ўзнагароджаны 5 ордэнамі Леніна, 8 іншымі ордэнамі, медалямі, а таксама ордэнамі 7 замежных краін.

Мне пашчасціла ў розныя гады сустракацца і гутарыць з Сяргеем Ігнатавічам, надзвычай простым, сціплым і абаяльным чалавекам. Асабліва памятаецца 1946 год, калі ў краіне праходзілі першыя пасляваенныя выбары ў Вярхоўны Савет СССР. Ад савецкіх воінаў, якія неслі нялёгкую службу за рубяжом, кандыдатам у дэпутаты быў вылучан праслаўлены герой Вялікай Айчыннай вайны генерал-палкоўнік авіяцыі С. І. Рудэнка. Мяне назначылі яго даверанай асобай. Добра памятаю словы, сказаныя ім на сустрэчы з воінамі-выбаршчыкамі:

«Беззапаветнае служэнне партыі Леніна, свайму народу, вернасць вялікім ідэалам камунізму было, ёсць і будзе галоўным зместам і сэнсам майго жыцця».

Пражытыя ім гады — яркае пацвярджэнне гэтых слоў. І сёння мы, гамяльчане, сардэчна віншуем Сяргея Ігнатавіча з памятнай датай у яго жыцці, жадаем добрага здароўя, многа-многа светлых і радасных дзён.

М. ЦАРКОЎ,
старшы навуковы супрацоўнік абласнога краязнаўчага музея.